

Chelčického 4, 702 00 Ostrava, Česká republika, tel., fax: +420 596 114 440, tel.: 596 114 469
e-mail: rimmel@rceia.cz, <http://www.rceia.cz>

Název zakázky : Strategický plán rozvoje statutárního města Ostrava - oznámení
Číslo zakázky : 24023/1
Objednatel : Magistrát města Ostrava

OZNÁMENÍ

o hodnocení vlivů koncepce na životní prostředí
(podle přílohy č. 7 zákona č. 100/2001 Sb., ve znění zákona č. 93/2004 Sb.)

Strategický plán rozvoje statutárního města Ostrava

Zpracoval: Ing. Jitka Fidlerová

Zkontroloval a schválil: Ing. Vladimír Rimmel
jednatel společnosti
osvědčení odborné způsobilosti MŽP ČR č.j. 3108/479/opv/93, vydáno dne 3.6. 1993

OBSAH:

SEZNAM ZKRATEK:.....	3
A. ÚDAJE O PŘEDKLADATELI	4
1. NÁZEV ORGANIZACE	4
2. IČ	4
3. SÍDLO	4
4. JMÉNO, PŘÍJMENÍ, BYDLIŠTĚ, TELEFON A E-MAIL OPRÁVNĚNÉHO ZÁSTUPCE PŘEDKLADATELE.....	4
B. ÚDAJE O KONCEPCI	4
1. NÁZEV	4
2. OBSAHOVÉ ZAMĚŘENÍ (OSNOVA).....	4
<i>Analytická část.....</i>	<i>4</i>
<i>Implementace.....</i>	<i>5</i>
3. CHARAKTER	5
4. ZDŮVODNĚNÍ POTŘEBY POŘÍZENÍ	5
5. ZÁKLADNÍ PRINCIPY A POSTUPY (ETAPY) ŘEŠENÍ	6
6. HLAVNÍ CÍLE.....	7
<i>Lidské zdroje a trh práce.....</i>	<i>7</i>
<i>Hospodářský rozvoj.....</i>	<i>7</i>
<i>Kvalita života.....</i>	<i>8</i>
<i>Doprava a technická infrastruktura</i>	<i>8</i>
<i>Životní prostředí</i>	<i>8</i>
<i>Řízení a správa města.....</i>	<i>8</i>
7. PŘEHLED UVAŽOVANÝCH VARIANT ŘEŠENÍ.....	9
8. VZTAH K JINÝM KONCEPCÍM A MOŽNOST KUMULACE VLIVŮ NA ŽP A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ S JINÝMI ZÁMĚRY	9
9. PŘEDPOKLÁDANÝ TERMÍN DOKONČENÍ	9
10. NÁVRHOVÉ OBDOBÍ.....	9
11. ZPŮSOB SCHVALOVÁNÍ.....	10
C. ÚDAJE O DOTČENÉM ÚZEMÍ.....	10
1. VYMEZENÍ DOTČENÉHO ÚZEMÍ.....	10
2. VÝČET DOTČENÝCH ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ, KTERÉ MOHOU BÝT KONCEPCÍ OVLIVNĚNY ..	10
3. ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ	10
<i>Ovzduší</i>	<i>10</i>
<i>Voda</i>	<i>11</i>
<i>Půda</i>	<i>11</i>
<i>Komunální odpady.....</i>	<i>12</i>
<i>Staré zátěže.....</i>	<i>12</i>
<i>Lesy.....</i>	<i>13</i>
<i>Ochrana přírody.....</i>	<i>13</i>
4. STÁVAJÍCÍ PROBLÉMY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V DOTČENÉM ÚZEMÍ.....	14
D. PŘEDPOKLÁDANÉ VLIVY KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ VE VYMEZENÉM DOTČENÉM ÚZEMÍ.....	14
E. DOPLŇUJÍCÍ ÚDAJE	15
1. VÝČET MOŽNÝCH VLIVŮ KONCEPCE PŘESAHUJÍCÍ HRANICE ČESKÉ REPUBLIKY	15
2. MAPOVÁ DOKUMENTACE A JINÁ DOKUMENTACE TÝKAJÍCÍ SE ÚDAJŮ V OZNÁMENÍ KONCEPCE	15
3. DALŠÍ PODSTATNÉ INFORMACE PŘEDKLADATELE O MOŽNÝCH VLIVECH NA ŽP A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ	15

Seznam zkratk:

BSK ₅	biologická spotřeba kyslíku
EIA	posuzování vlivů záměrů na životní prostředí
CHKO	chráněná krajinná oblast
CHSK _{Cr}	chemická spotřeba kyslíku
NPP	národní přírodní památka
NPR	národní přírodní rezervace
PAU	polyaromatické uhlovodíky
PP	přírodní památka
PR	přírodní rezervace
PS	pracovní skupina
ŘS	řídící skupina
SEA	strategické posuzování vlivů koncepce na životní prostředí
SPR	Strategický plán rozvoje
SWOT	analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb
ÚSES	územní systém ekologické stability
VKP	významný krajinný prvek
VT	výkonný tým

A. Údaje o předkladateli

1. Název organizace	Statutární město Ostrava
2. IČ	00845451
3. Sídlo	Prokešovo náměstí 8 729 30 Ostrava
4. Jméno, příjmení, bydliště, telefon a e-mail oprávněného zástupce předkladatele	Ing. Aleš Zedník, primátor města Ostravy Hlavní třída 706/74, Ostrava - Poruba Tel.: 596 118 827, e-mail: azednik@mmo.cz

B. Údaje o koncepci

1. Název

Strategický plán rozvoje statutárního města Ostrava.

2. Obsahové zaměření (osnova)

Obsahové zaměření strategického plánu lze rozčlenit do pěti navazujících kroků:

1. Organizace procesu;
2. Analytická část (Profil území, SWOT);
3. Návrhová část (návrh strategie a akčního plánu);
4. Realizační část (návrh implementačního systému, příprava a realizace projektů);
5. Monitorovací část.

Analytická část

V první fázi byl zpracován **profil města**, jehož hlavním cílem je získat klíčové údaje o území a objektivně posoudit sociální a ekonomické charakteristiky města a jeho postavení v regionální a národní ekonomice. Profil obsahuje nejen statická data a jejich interpretaci, ale měl by zahrnovat také „měkké“ informace, které vycházejí ze znalostí aktérů plánování o místním prostředí, příp. z relevantních studií a výzkumů realizovaných pro potřeby města. Profil by měl rovněž obsahovat informace o nejdůležitějších trendech, které město ovlivňují.

Dalším krokem je **SWOT** analýza, která utříděním hlavních poznatků z „profilu města“ identifikuje silné, slabé stránky, příležitosti a hrozby.

Finálním krokem je formulace hlavních problémových oblastí, které umožní zaměřit celou strategii na klíčové problémy města a způsob jejich řešení.

Návrhová část

Návrhová část se skládá z pěti základních úrovní – globální vize, hlavní problémy města, dlouhodobé cíle, strategie k cíli a opatření.

Implementace

Rozvojová strategie je „naplňována“ konkrétními aktivitami a projekty. Součástí strategického plánu je výběr typů aktivit, které bude město podporovat a také způsob, resp. forma jejich podpory.

Monitoring a vyhodnocování

Monitoring zajišťuje směřování vývoje směrem k vytýčené globální vizi, tzn. sledování zda jednotlivé projekty proběhly dle časového a finančního plánu a zda jejich prostřednictvím bude dosaženo zvolených cílů (vyhodnocování).

Zpracovávaný Strategický plán rozvoje je strukturován do sedmi prioritních oblastí:

1. Územní rozvoj
2. Lidské zdroje a trh práce
3. Hospodářský rozvoj
4. Doprava a technická infrastruktura
5. Kvalita života
6. Životní prostředí
7. Řízení a správa města

3. Charakter

Strategický plán rozvoje statutárního města Ostrava má charakter koncepčního dokumentu. Je členěn na čtyři části – analytická část, návrhová část, implementační část, monitoring a vyhodnocení (viz výše).

Strategie není zaměřena tématicky na rozvoj jedné oblasti, ale na rozvoj města jako celku, včetně rozvoje hospodářského a územního. Za velmi podstatnou část Strategického plánu lze považovat část návrhovou, která je systematicky členěna od hlavních problémů města až po jednotlivá navrhovaná opatření a aktivity.

4. Zdůvodnění potřeby pořízení

Strategický plán statutárního města Ostravy je připravován pro potřeby města a stane se nástrojem intervence tohoto samosprávného orgánu v oblasti jeho sociálního a ekonomického rozvoje. Zpracování plánu je z tohoto pohledu pouze přípravnou fází, která by měla iniciovat koncepční a na dlouhodobé cíle zaměřenou sociální a ekonomickou politiku města. Plánování je klíčovým prvkem řízení a v tomto ohledu by realizace strategického plánu města měla zajistit koncepční podporu aktivit a projektů, které se budou navzájem posilovat (synergický efekt).

Strategický plán by měl odpovědět na následující otázky:

- Jakých cílů chce město dosáhnout v horizontu 10 - 15 let;
- Jakým způsobem má být dosaženo těchto cílů;
- Jaké nástroje k tomu použít.

Hlavním smyslem strategického plánu města Ostravy je jeho realizace, tzn. dosažení cílů stanovených v návrhové části plánu prostřednictvím realizace příslušných aktivit, projektů a programů.

5. Základní principy a postupy (etapy) řešení

Základní principy

Před zahájením prací na vytváření Strategického plánu byly stanoveny základní principy na nichž Strategický plán vznikl:

- Návrh strategického plánu musí být založen na dohodě klíčových aktérů rozvoje města;
- Je velmi důležité, aby dlouhodobé cíle a zejména základní rozvojová vize města byly akceptovány napříč politickým spektrem, protože časové horizonty strategického plánu přesahují délku volebního cyklu do městského zastupitelstva;
- Do přípravy plánu by neměli být zapojeni pouze zástupci magistrátu města Ostravy, ale naopak se předpokládá relativně široké zapojení dalších institucí a partnerů města, jež aktivně ovlivňují jeho rozvoj;
- Proces přípravy a realizace plánu by měl přispět k budování partnerské spolupráce mezi městem a dalšími organizacemi s důrazem na kooperaci mezi veřejnou a soukromou sférou. Široké projednání zároveň posiluje transparentnost rozhodování politické reprezentace a posiluje důvěru občanů k místním zastupitelům.

Přestože existují různé přístupy ke strategickému plánování, je možné shrnout klíčové znaky zvolené metodiky následovně:

- Kreativní proces zaměřený na dosažení dlouhodobých cílů;
- Spolupráce mezi klíčovými institucemi s důrazem na veřejně-soukromé partnerství;
- Komplexnost a selektivnost strategie (strategie se na jedné straně zabývá komplexním rozvojem území, na druhé straně definuje klíčové problémy, které se snaží prostřednictvím příslušných opatření řešit);
- Časové hledisko - dlouhodobý výhled, ale krátkodobá realizace;
- Zaměření strategie na rozvoj a využití vnitřních předpokladů a zdrojů města (obecně se předpokládá, že aktivity realizované na základě místních předpokladů a za užití vlastních zdrojů, jsou více stabilní a odolné vůči změnám vnějšího prostředí).

Postup řešení (etapy)

Rada města na své 89. schůzi dne 8.10. 2002 přijala usnesení č. 8474/89, kterým odsouhlasila návrh modelu a způsob zpracování Strategického plánu rozvoje statutárního města Ostravy včetně rámcového harmonogramu prací (strategický plán).

Příslušný návrh uzavřel více než rok prací, úvah a diskusí ohledně zpracování nového strategického plánu města od počátečních představ o pouhé aktualizaci strategického plánu z roku 1998, přes hodnocení plnění strategického plánu z roku 1998 až po návrh na zpracování nového strategického plánu rozvoje. Tato varianta byla jako návrh přijata radou města v červnu 2002.

Rámcový harmonogram zpracování:

1. Přípravné práce 05 - 10/2003
2. Situační analýza 11/2003 - 03/2004
3. SWOT analýza 11/2003 - 03/2004
4. Akční plán pro rok 2004 s výhledem do roku 2006
5. Strategie rozvoje 2005 - 2013 a strategická vize 03/2004 - 12/2004

Zpracování Strategického plánu probíhá v několika krocích. Samotný plán je rozčleněn do čtyř (na sebe navazujících) částí:

1. Analytická část včetně SWOT analýzy;
2. Návrhová část;
3. Implementační část;
4. Monitoring a vyhodnocení.

Jejich obsahové zaměření je součástí kapitoly 2 „Obsahové zaměření (osnova)“ tohoto oznámení.

6. Hlavní cíle

Ve strategickém plánu jsou hlavní cíle reprezentovány dlouhodobými cíli, které jsou navrhovány pro jednotlivé prioritní oblasti.

Územní rozvoj

1. Překonání sektorovou nekompaktní strukturu, včetně revitalizace starých průmyslových ploch a jejich opětné začlenění do funkční struktury města;
2. Přeměnit prostředí v sídlištních částech města na prostředí městské;
3. Zlepšit kvalitu vstupů do města (silnice, nádraží, letiště);
4. Posílit metropolitní funkci města zejména revitalizací jeho centrální části;

Lidské zdroje a trh práce

5. Připravovat a nabízet konkurenceschopnou pracovní sílu v široké struktuře profesí pro průmysl, obchod a služby;
6. Trvale zvyšovat podíl obyvatel zapojených do celoživotního vzdělávání;

Hospodářský rozvoj

7. Vytvářet podnikatelsky příznivé prostředí pro zakládání a rozvoj místních firem, zejména malých a středních;

8. Využívat vědomostní a výzkumný potenciál ve městě pro aplikace v odvětvích s vysokou přidanou hodnotou;
9. Zvýšit podíl podnikatelských subjektů se sídlem a provozovny na území města;
10. Zlepšit podmínky pro efektivní rozvoj cestovního ruchu;

Kvalita života

11. Zlepšit kvalitu bydlení v bytových domech a zvýšit diferenciaci nabídky bydlení ve městě;
12. Účinnými preventivními opatřeními snižovat kriminalitu a výskyt sociálně negativních jevů ve městě;
13. Rozvíjet a zkvalitňovat zdravotní péči a sociální služby ve vazbě na konkrétní cíle a opatření stanovené v Komunitním plánu rozvoje sociálních služeb;
14. Rozvíjet nabídku na kvalitní trávení volného času pro všechny skupiny obyvatel a návštěvníků města;

Doprava a technická infrastruktura

15. Výrazně zlepšit vnější dostupnost města napojením na nadregionální dopravní infrastrukturu;
16. Odstranit úzká hrdla v dobře koncipovaném dopravním systému města;
17. Posílit úlohu veřejné osobní dopravy a dalších ekologických forem dopravy ve městě;
18. Dobudovat kanalizační síť v oblastech, kde dosud chybí a postupně rekonstruovat síť stávající;

Životní prostředí

19. Zvýšení podílu využívání komunálních odpadů s konečným cílem komplexního řešení nakládání s komunálním odpadem na území města;
20. Snižování emisí z průmyslových podniků i z dopravy;
21. Snížení rizika starých ekologických zátěží pro životní prostředí a zdraví obyvatel na úroveň umožňující nové využití dotčeného území;
22. Posílení ekologických funkcí krajiny;
23. Ochrana zdrojů podzemních vod pro potřeby zásobování obyvatelstva;

Řízení a správa města

24. Optimalizovat organizaci, řídicí a výkonné procesy města;
25. Efektivní spolupráce a partnerství mezi veřejnou sférou, neziskovou sférou, podnikatelskými subjekty a veřejností;
26. Zlepšit účinnost marketingu města.

7. Přehled uvažovaných variant řešení

Strategický plán rozvoje (SPR) statutárního města Ostravy je zpracován jednovariantně.

Dílčí rozvojové varianty byly diskutovány v procesu zpracování výstupů jednotlivých PS.

8. Vztah k jiným koncepcím a možnost kumulace vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví s jinými záměry

Strategický plán zohledňuje vize, cíle a priority vyplývající ze souvisejících koncepčních materiálů, zpracovaných na regionální a nadregionální úrovni jako jsou např. koncepce Moravskoslezského kraje, Program rozvoje kraje, Strategie regionálního rozvoje, apod.

Vztah k jiným koncepcím je mj. jedním z úkolů SEA posouzení (SEA dokumentace - kapitola č. 1 „Obsah a cíle koncepce, její vztah k jiným koncepcím“). V SEA hodnocení budou tyto vazby sledovány, na případný nesoulad s jinými koncepčními materiály bude upozorněno a budou navržena opatření k jejich odstranění.

Jedním z důvodů vytváření Strategického plánu je možnost usměrnění záměrů již na koncepční úrovni tak, aby se předešlo možné kumulaci negativních vlivů jednotlivých projektů na životní prostředí a veřejné zdraví.

Přesto, že není pravděpodobné, že by strategický plán obsahoval aktivity u nichž by mohlo dojít ke kumulaci vlivů, je úkolem SEA posouzení také upozornění na případné kumulace, ať ve vztahu k jiným koncepcím a navrhovaným projektům či ke stávajícímu stavu.

9. Předpokládaný termín dokončení

Předpokládaný termín ukončení, resp. schválení dokumentu zastupitelstvem města je 15. prosince 2004.

10. Návrhové období

Strategická vize popisuje a formuluje představu statutárního města Ostrava o svém budoucím vývoji a pozici z hlediska dlouhodobého výhledu.

Strategický plán statutárního města Ostrava obsahuje:

1. Akční plán na rok 2004 s výhledem do roku 2006 (jako příprava projektů k získání prostředků ze strukturálních fondů EU od roku 2005);
2. Program rozvoje na období 2005 - 2006;
3. Strategii rozvoje na období 2005 - 2013 a strategickou vizi. Tento dokument je předmětem SEA posuzování.

Návrhové období je stanoveno s ohledem na trvání volebního období, návrhové období dokumentů, které jsou na úrovni regionu a České republiky přijaty nebo připravovány ve vazbě na vstup ČR do EU v květnu 2004 a s ohledem na šestileté plánovací období EU.

11. Způsob schvalování

Organizační struktura, která je zodpovědná za realizaci strategického plánu statutárního města Ostrava má tři základní úrovně. Vrcholným orgánem v procesu pořizování plánu je orgán zvaný Řídící skupina projektu (ŘS), ve které jsou zastoupeni vrcholní politici města v čele s primátorem. Hlavním výkonným orgánem, který projekt odborně řídí, je tzv. Výkonný tým (VT) složený ze zástupců města a jeho významných partnerských institucí. Členové Výkonného týmu jsou zároveň předsedy tzv. Pracovních skupin (PS), které jsou ustanoveny k řešení vymezených problémových okruhů. Do procesu plánování jsou dále zapojeni konzultant a metodik.

Jednotlivé fáze procesu jsou odsouhlasovány Řídící skupinou a dále doporučovány k jejich schválení v Radě města a následně v zastupitelstvu města.

C. Údaje o dotčeném území

1. Vymezení dotčeného území

Strategický plán je zpracováván pro území města Ostravy. Avšak některé dlouhodobé cíle opatření a aktivity svým charakterem přesahují hranice města. Jedná se zejména o záměry výstavby liniových prvků, především cest, ale také např. realizace vodní cesty - kanálu Dunaj - Odra – Labe.

2. Výčet dotčených územních samosprávných celků, které mohou být koncepcí ovlivněny

Moravskoslezský kraj

Statutární město Ostrava

Některá navrhovaná opatření a aktivity budou svým charakterem přesahovat hranice města Ostrava, proto lze za dotčené obce považovat také: Albrechtíčky, Bílovec, Bohumín, Čavisov, Dolní Lhota, Hlučín, Horní Lhota, Jistebník, Klimkovice, Mošnov, Olbramice, Orlová, Ostrava, Petřvald, Rychvald, Stará Ves nad Ondřejnicí, Studénka, Šenov, Václavovice, Velká Polom, Vratimov, Vřesina, Zbyslavice.

3. Základní charakteristiky stavu životního prostředí

Ovzduší

Na počátku devadesátých let došlo k dramatickému, později k pozvolnému poklesu imisního zatížení území Ostravy. Zhruba od roku 2000 opět dochází k mírnému zvyšování imisní zátěže, zejména polévatého prachu. V roce 2002 byl překročen imisní limit pro průměrné roční koncentrace PM_{10} na 65 % území města a v případě 24 h maximálních průměrných koncentrací dokonce na 98 % území města. Tyto hodnoty patří mezi absolutně nejvyšší za celou ČR. Mezi největší znečišťovatele patří především společnost Vysoké pece Ostrava a.s. a společnost ISPAT NH, a.s., které představují zhruba 80 % tohoto znečišťování.

V případě koncentrací těžkých kovů v prašném aerosolu jsou v Ostravě nejzávažnějším problémem koncentrace arsenu. Z hlediska PAU lze konstatovat, že Ostrava patří k

nejzatíženějšími lokalitami v rámci celé ČR a že problematika PAU bude i v následujících letech na území města Ostravy velmi závažným problémem. V roce 2002 zde došlo k překročení imisního limitu a v jednom případě i meze tolerance. Z hlediska imisního zatížení oxidu siřičitého a oxidů dusíku (imisní limity) představují oba polutanty na území města ve vztahu k tuhým znečišťujícími látkám, polycyklickým aromatickým uhlovodíkům a arsenu zanedbatelný problém.

V důsledku zastavení provozu dolů v Ostravské dílčí pánvi a části Petřvaldské dílčí pánve vyvstal od pol. 90. let problém nekontrolovatelného výstupu důlních plynů na povrch jejichž nejnebezpečnější složkou je výbušný metan. Na území statutárního města Ostravy jsou cca 3 % území nebezpečná díky jejich výstupům, bez nebezpečí výstupů důlních plynů je přibližně 48 % území. Dosud byly na území statutárního města Ostravy vyhlášeny stavební uzávěry u 198 likvidovaných důlních děl.

Voda

Statutárním městem Ostrava protéká řeka Odra, jejími největšími přítoky jsou Opava a Ostravice s přítokem Lučinou. Dále se na území města nachází desítky drobných vodních toků. Délka vodních toků na území města je 320 km, z toho 238 km významných vodních toků ve správě Povodí Odry (Odra, Ostravice, Opava, Lučina, Porubka). Územím statutárního města Ostravy rovněž protékají drobné vodní toky, které jsou převážně ve správě ČR - Zemědělské vodohospodářské správy a správě Lesů České republiky s.p.

Na území statutárního města Ostravy se nacházejí rovněž vodní nádrže. Jedná se o umělé nádrže - rybníky, které jsou využívány např. pro chov ryb. Dále se nacházejí na území města zatopené štěrkovny a pískovny. Celkově je na území města 530 ha vodních ploch, 60 vodních nádrží má rozlohu nad 1 ha, z toho největší je Heřmanický rybník (103 ha).

Z hlediska vývoje kvality vody v tocích je možno konstatovat, že kvalita povrchových vod se neustále zlepšuje, ovšem k výrazným změnám v posledním období nedošlo. Od roku 1997 došlo ke snížení koncentrací amoniakálního dusíku, celkového fosforu, BSK₅ i CHSK_{Cr}. Bylo však zaznamenáno zhoršení biologických ukazatelů.

Na území města se vyskytují mělké podzemní vody a podzemní vody hlubšího oběhu. Kvalita mělkých podzemních vod v hustě zastavěných a průmyslem dotčených částech města je snížena v důsledku dlouhodobého působení průmyslových zdrojů kontaminace a skládek, úniků z netěsných kanalizací a uvolňování síranů z četných odvalů a velkoplošných navážek. Na území města existují tři významné hlubší hydrogeologické systémy (podzemní vody karbonu se čerpají v zájmu udržení nízkých přítoků vod do dolů v karvinské části revíru.) Podzemní vody pelitické facie spodního badenu využívají lázně v Klimkovicích. Podzemní vody bazálních klastik spodního badenu jsou pro svoji mineralizaci vodohospodářsky nevyužitelné, a to ani jako vody minerální, nicméně potenciálně ho lze využít jako zdroj tepelné energie. Na území správního obvodu Ostrava se rovněž nachází ochranné pásmo přírodních léčivých zdrojů lázeňského města Nový Darkov - Klimkovice.

Půda

Asi 40 % rozlohy statutárního města Ostravy tvoří zemědělská půda. Na zábořích zemědělské půdy se nejvýrazněji projevuje výstavba rozsáhlých obchodních areálů, vlivy individuální bytové výstavby jsou nevýznamné. Problémem se stávají také pozemky, které nejsou obhospodařovány a dochází k jejich zaplevelování, event. k šíření invazních rostlin. Kvalita zemědělské půdy na území statutárního města Ostravy je poznamenána dlouhodobým kontaminováním polyaromatickými uhlovodíky. Kontaminace nezasahuje pouze humusový horizont, nachází se i v půdním B-profilu, což ukazuje, že zatížení zemědělských půd

polyaromatickými uhlovodíky je způsobeno antropologicky. Jejich distribuce na území města je celoplošná, což je způsobeno přenosem polyaromatických uhlovodíků v atmosféře. Obsahy rizikových prvků v zemědělské půdě jsou nízké, kontaminace byla prokázána pouze u kadmia a u arzenu.

Komunální odpady

Ročně je ve městě produkováno cca 125 - 135 tis. tun komunálních odpadů a odpadů podobných (všechny subjekty), z nichž cca 57 % tvoří odpad vznikající v domácnostech. Zbývajících cca 43 % vzniká z technické vybavenosti města a u živnostníků. V roce 2002 bylo recyklováno cca 18 tis. tun odpadu.

Občané produkují cca 60 kt komunálních odpadů. Na území města je provozován integrovaný systém nakládání s komunálním odpadem, zahrnující částečnou separaci v místě vzniku odpadu, jeho svoz, třídění komunálních odpadů na využitelné frakce, zpracování PE plastů, kompostování, výrobu náhradního paliva PALOZO a uložení zbytkových odpadů na skládku. V současné době město využívá pro ukládání komunálního odpadu skládku v Ostravě – Hrušově, jejíž životnost je do roku 2009-10. V územním plánu města Ostravy je již vyčleněna lokalita pro novou skládku komunálního odpadu na odvalu v Heřmanicích. V současné době se rovněž prověřuje možnost likvidování komunálního odpadu spalováním.

Staré zátěže

Z hlediska vlivů na své okolí jsou v podmínkách Ostravy problémem především ty areály, ze kterých může migrace znečištění ohrožovat ve větší míře podzemní vody a jejich využívání, popřípadě povrchové toky. Nejvýznamnějšími lokalitami v této kategorii jsou: OKD; OKK, a.s.; koksovna Jan Šverma; BC MCHZ, s.r.o; VÍTKOVICE, a.s.; areál ROMO. Mezi největší nebo kontaminací či jinak nejzávažnější lokality tohoto druhu na území města patří: areál Karolina, lokalita DEZA, areál bývalých Hrušovských chemických závodů Hrušov, areál CHEMO, Vítkovice - Dolní oblast, údolí Trojice.

Na území města se nachází ke dvacítce areálů již neprovozovaných dolů OKD v úhrnné ploše přes 110 ha. Specifickými lokalitami jsou areály dolů Michal a Anselm, provozované jako technické skanzeny, technickou památkou je i důl Hlubina.

Značná část lokalit starých zátěží je nebo bude řešena v rámci probíhajícího sanačního programu Fondu národního majetku ČR. Existují však mnohé lokality – některé z nich velmi významné – které nenaplňují příslušná formální kritéria, aby mohly být do tohoto programu zařazeny.

Kromě výše uvedených areálů se ve městě nachází značné množství nevyužívaných nebo omezeně využívaných a chátrajících menších ploch, podniků i jednotlivých objektů. Souhrnné informace o nich nejsou k dispozici a situace je zde v čase proměnlivá. K dispozici vesměs nejsou ani informace o kontaminaci horninového prostředí.

Odvaly karbonské důlní hlušiny jsou pozůstatkem dlouhodobého dolování černého uhlí. Na území města se nachází zřejmě až kolem 50 hald různé velikosti s úhrnnou plošnou rozlohou kolem 600 ha. Ukládáním průmyslových odpadů z komplexů ISPAT NOVÁ HUŤ, a.s. a VÍTKOVICE, a.s. vznikají odvaly a skládky velkoobjemových odpadů z hutní výroby.

Na území města se vyskytují také staré skládky různých průmyslových odpadů, nezajištěné podle požadavků současné legislativy např.: laguny odpadních olejů a dalších odpadů bývalé rafinérie Ostramo – Vlček a spol., - chemická skládka KJŠ, skládka odpadů z podniku VÍTKOVICE, a.s. v pískovně Zábřeh, chemický odval bývalých Hrušovských chemických závodů.

Rozlohu odkališť na území města lze odhadovat celkově na cca 150 hektarů. Jedná se o několik již nepoužívaných odkališť pro kaly z úpraven uhlí podniku OKD a. s., dosud provozován je systém dolu Paskov. Na území Ostravy se nacházejí odkaliště pro popeloviny z energetiky, z hutní výroby a k ukládání kalů z čistíren odpadních vod.

Celková rozloha starých skládek komunálních odpadů na území města je odhadem 50-100 ha. Na území města se nachází také značný počet drobných divokých skládek odpadů, které odpovídají svým charakterem komunálnímu.

Lesy

Na území města Ostravy je v současné době evidováno 2.329 ha pozemků určených k plnění funkce lesa, což činí cca 10 % celkové rozlohy města. Největším vlastníkem lesa je stát, druhým největším vlastníkem lesů je statutární město Ostrava. Zbytek připadá na OKD, a. s. a drobné vlastníky lesa (průměrná výměra lesních pozemků u těchto drobných vlastníků činí cca 1,6 ha).

Rozmístění lesů na území města je nerovnoměrné. Největší plochy lesů se nacházejí ve východní a jižní části území, západní část města má plochy menší a roztržitější. Na severu navazují na území města rozsáhlejší lesní komplexy. Nejvýznamnější lesní komplexy sloužící každodenní rekreaci se nachází v jižním a západním obytném sektoru města a jsou poměrně dobře dostupné pěšky nebo městskou hromadnou dopravou. Na území města Ostravy jsou zastoupeny všechny kategorie lesa - lesy zvláštního určení, lesy ochranné a lesy hospodářské.

Z ekologického hlediska i krajinných funkcí lze za nejhodnotnější považovat lužní lesy v území Oderské nivy v CHKO Poodří. Příznivou druhovou skladbu mají i některé lesy ve východní části města a lesy na rekultivovaných plochách dotčených těžební činností. Kvalita většiny ostatních lesů je úměrná místním podmínkám (např. imisnímu zatížení území), druhové skladbě a způsobu hospodaření. Lze konstatovat, že přes snížení imisní zátěže se celkový zdravotní stav porostů nelepší a jejich stabilita se dále snižuje. Naopak dochází ke zlepšení druhové skladby obnovovaných lesních porostů, projevující se zvýšeným podílem listnatých dřevin při zalesňování vytěžených ploch.

Ochrana přírody

Území Ostravy zasahuje na jihu Chráněná krajinná oblast Poodří (82,5 km², z toho 732 ha na území Ostravy). CHKO Poodří má pro Ostravu nezastupitelný význam jako přirozený retenční prostor pro zachycení a zpomalení povodňových přívalů z Beskyd a Oderských vrchů.

Na území města Ostravy leží 5 maloplošných chráněných území: PR Rezavka, PR Přemyšov, PP Turkov, PR Štěpán, NPP Landek o celkové rozloze 230 ha. Předmětem ochrany jsou hlavně části území říčních niv s lužními lesy, zámecký park a významné archeologické naleziště a mokřady. Dále se zde nacházejí 3 přechodně chráněné plochy: Studenec, Martinovský mokřad, Koráb – tůň, 29 registrovaných památných stromů a 130 registrovaných VKP.

Do řešeného území zasahuje v západní a severní části nadregionální biocentrum Niva Odry s trasou nadregionálního biokoridoru vedeného nivou Odry s připojením větve nivy Opavy a nivy Ostravice, na východě trasa nadregionálního biokoridoru vedoucího od Lipiny přes Zárýje, Gurňák, Heřmanické rybníky do údolí Odry a dále přes Černý les do nadregionálního biocentra Bělský les u Chuchelné. Na nadregionální ÚSES je napojen regionální systém, na který následně doplňuje systém lokální.

Na území města Ostravy se nacházejí lokality zařazené do soustavy NATURA 2000. Nacházejí se zde evropsky významná stanoviště – Poodří, Heřmanický rybník, Děhylovský potok – Štěpán a Pilíky, i ptačí oblasti - Poodří a Heřmanský stav – Odra – Poolzí.

4. Stávající problémy životního prostředí v dotčeném území

Na území města Ostravy se z hlediska životního prostředí vyskytují či přetrvávají následující problémy:

- Vysoké zatížení ovzduší imisemi z dopravy a stacionárních zdrojů znečišťování, které často překračují povolené limity;
- Ostrava patří mezi oblasti s největším imisním zatížením v České republice;
- Vysoká produkce průmyslových odpadů;
- Nedostatečné využívání obnovitelných zdrojů energie a recyklace surovin;
- Velkoplošné poškození krajiny a změna jejího vzhledu v důsledku dlouhodobé těžební i průmyslové činnosti;
- Devastace poddolovaných území a nedostatečné možnosti těžebních organizací a státu při odstraňování a nápravě způsobených škod;
- Existence starých ekologických zátěží v urbanizovaných územích;
- Stará likvidovaná důlní díla (nutnost jejich zabezpečení z hlediska jejich vlivu na povrch a zamezení nekontrolovatelného výstupu důlních plynů);
- Existence rozsáhlých území s výrazně sníženou ekologickou stabilitou krajiny;
- Zábor půdy – těžba černého uhlí, ložiska stavebních surovin. Část těžbou dotčených pozemků je rekultivacemi vracena k novému využití;
- Narušený vodní režim krajiny;
- Expanze invazních druhů rostlin, zejména podél vodních toků, na navážkách a v okolí sídlišť (křídlatky, netýkavka žláznatá, bolševník velkolepý);
- Velkoplošný výskyt klíněnky jírovcové a napadení lesních porostů kůrovci.

D. Předpokládané vlivy koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví ve vymezeném dotčeném území

Podrobné hodnocení vlivů strategického plánu na životní prostředí bude předmětem strategického posuzování vlivů na životní prostředí (SEA posouzení). V současné době nelze u většiny navrhovaných opatření resp. navrhovaných aktivit tyto vlivy identifikovat.

Strategický plán ve svých návrzích mj. zohledňuje dlouhodobé projekty navrhované již před zpracováním SPR (např. dálnice D47, vysokorychlostní trať apod.), u kterých již většinou proběhl proces EIA, zabývající se porovnáním navrhovaných variant a detailním posouzením varianty z hlediska ochrany životního prostředí nejméně konfliktní.

Výběr projektů s co možná nejmenším vlivem na životní prostředí je dlouhodobým vývojovým trendem.

Hodnocení vlivů strategického plánu na veřejné zdraví bude předmětem SEA dokumentace kapitoly 12 „Vlivy koncepce na veřejné zdraví“. Jako základ hodnocení bude využito znalostí současných problémů, které na Ostravsku existují, jako relevantní dokumenty budou použity NEHAP a Zdraví 21, ve kterých jsou víceméně definovány cíle ochrany veřejného zdraví.

U všech opatření budou tabulkovou formou hodnoceny vlivy na složky životního prostředí, tedy i na zdraví obyvatel. U negativního hodnocení budou tyto vlivy blíže specifikovány a případně budou navržena vhodná opatření ke zmírnění, resp. zamezení vzniku těchto negativních vlivů.

E. Doplnující údaje

1. Výčet možných vlivů koncepce přesahující hranice České republiky

Vzhledem k umístění města Ostravy v relativní blízkosti sousedního Polska, lze předpokládat, že především rozvojové záměry týkající se oblasti územního rozvoje mohou vyvolávat vlivy přesahující hranice České republiky. Jedná se o záměry celostátního, resp. evropského významu, jako je např. výstavba dálnice D 47, realizace vysokorychlostní tratě nebo realizace kanálu Dunaj – Odra – Labe.

2. Mapová dokumentace a jiná dokumentace týkající se údajů v oznámení koncepce

Viz mapová příloha.

3. Další podstatné informace předkladatele o možných vlivech na životní prostředí a veřejné zdraví

Všechny podstatné informace jsou uvedeny v předchozích kapitolách.

Datum zpracování oznámení koncepce: 19. října 2004

Jméno, příjmení, adresa, telefon a e-mail osob, které se podílely na zpracování oznámení koncepce:

Ing. Jitka Fidlerová, Výškovická 184, 700 30 Ostrava, tel.: 777 138 755, fidlerova@rceia.cz

Ing. Vladimír Rimmel, Chelčického 4, 702 00 Ostrava, tel. 596 114 440, rimmel@rceia.cz

Podpis oprávněného zástupce předkladatele

Mapová příloha

